

Ur *Mullvaden* juni -72

Intervju med Ernest Mandel

En av de ledande inom Fjärde Internationalen, den belgiske ekonomen Ernest Mandel har, som *Mullvaden* tidigare meddelat nu portförbjudits även i Västtyskland efter att tidigare ha vägrats inresetillstånd till Frankrike, Schweiz och USA. över hela Europa arrangeras nu kampanjer för att upphäva detta brott mot de demokratiska rättigheterna, vilket hotar att också drabba andra grupper i samhället. Mandel besökte nyligen Lund för en serie föreläsningar och för ett offentligt möte. *Mullvaden* fick då möjlighet att intervjua honom.

Mullvaden: Vilka faktorer var avgörande för den västtyska regeringens beslut att inte släppa in dig i landet och vilka faktorer avgör utgången i kampen mot detta beslut?

EM: Den västtyska regeringen säger att jag inte bara är professor i marxistisk ekonomisk teori, utan att jag också är en revolutionär – vilket naturligtvis är sant – och att jag som revolutionär avser att störta det den kallar ”den fria demokratiska ordningen”. I den här affären finns aspekter som både är typiska och olycksbådande. Regeringen grundar sin bedömning på det faktum att 4e Internationalen – och jag är ju en av dess ledande medlemmar – arbetar för en världsrepublik baserad på arbetarråden. Och den säger att kampen för arbetarråd är mot konstitutionen. Det är uppenbart att inte bara medlemmar i 4e Internationalen är för arbetarråd. Det finns åtskilliga revolutionära organisationer och t.o.m. vänstersocialdemokratiska organisationer och tendenser inom fackföreningsrörelsens vänster som antagligen skulle hålla med om att man borde ersätta den borgerliga parlamentariska ordningen med arbetarråd. I själva verket är det här ett försök att kriminalisera en stor del av arbetarrörelsens vänstertendenser, och med administrativa medel förklara dem icke-konstitutionella och att hindra deras politiska aktiviteter eller åtminstone den slags politisk aktivitet som inte överensstämmer med den västtyska regeringens politik. Detta är en allvarlig inskränkning i de demokratiska rättigheterna för en stor del av den tyska fackföreningsrörelsens vänsterflygel, den tyska socialistiska rörelsen och hela den revolutionära rörelsen. Som den västtyska konstitutionen ser ut idag är det inte illegalt eller icke-konstitutionellt att vara revolutionär – därför att konstitutionen på ett mycket klart sätt säger att endast juridiska organ, t.ex. domare, kan förklara en politisk tendens eller organisation icke-konstitutionell – att regeringen inte har någon rätt till detta. Samtidigt som regeringen anklagar mig för brott mot konstitutionen, begår den själv brott mot samma konstitution.

Hur kan vi då förklara denna utveckling? Vi måste analysera den tyska konstitutionens ursprung. Detta är den enda borgerliga konstitution som skrevs innan dess egen borgerliga stat existerade. Vid slutet av kriget var Tyskland ockuperat och innan den nya tyska staten hade byggts upp hade konstitutionen redan skrivits. Den avspeglar vissa styrkeförhållanden som är ganska ogynnsamma för kapitalistklassen vilken vid denna tid var mycket svag i Västtyskland. Och det var under en period då kampen för kollektivt ägande av produktionsmedlen fortfarande bedömdes som möjlig inom en nära framtid. Följaktligen är konstitutionen ganska underlig; den talar inte alls om kapitalism och den talar inte ens en gång om parlamentarisk demokrati i den grundlagsmässiga, oföränderliga delen – den talar bara om individens allmänna demokratiska rättigheter. Nu tror många revolutionära marxister i Tyskland att den tyska kapitalistklassen verkligen vill ändra denna konstitution och anpassa den till vad som motsvarar behoven för ett försvar för kapitalismen. När undantagslagarna infördes 1968 var detta ett steg i den riktningen. När man nu börjar angripa vänster, innebär det ytterligare ett steg i samma riktning. Och varje gång väntar man på reaktionen för att se hur långt man kan

gå. I denna bemärkelse kommer angreppet på 4e Internationalen och på min egen person vid en tidpunkt när den västtyska regeringen försöker att bereda väg för en allmän repression mot alla den yttersta vänsterns tendenser. Regeringen har nyligen utfärdat ett dekret som förbjuder anställandet av ”vänster- och högerradikaler” i statstjänst – i själva verket är dekretet bara riktat mot kommunister – detta är ett öppet brott mot deras egen konstitution som stadgar alla medborgares lika rättigheter. Nu kan inte kommunister, maoister, trotskister eller andra revolutionärer längre få statlig anställning – inte ens en vanlig lärartjänst. Detta är en ganska hård åtgärd. Och andra liknande repressiva åtgärder hotar.

Varför inträffar detta just nu? Detta är förstås den mest intressanta sidan av den här historien. Vi har haft en stark studentrörelse i Tyskland sedan 1967. Denna hade ett stort inflytande på universiteten. Men den var helt isolerad från andra sociala skikt i Tyskland, särskilt i förhållande till arbetarklassen. Idag är studentrörelsen svagare, samtidigt som andra sociala skikt radikaliseras. Vi ser början på arbetarklassens radikalisering och många av de f.d. studentradikalerna är idag ute i arbete – som lärare, läkare, ingenjörer etc. Jag tror att den tyska kapitalistklassen är i färd med en preventiv repression. De försöker att krossa dessa grupper innan det blir en liknande utveckling som i England, Frankrike eller i Italien där revolutionära grupper som huvudsakligen har sitt ursprung i studentrörelsen lyckats få kontakt med och en operationsbas i breda samhällsskikt, bland arbetare, intellektuella och högre utbildade. Det är detta de avser att hindra – de avser att slå till preventivt mot denna fara därför att de själva inte tror att samhället är lika stabilt som under de tidigare tjugo åren och att det är fullt möjligt med en radikalisering av arbetarklassen och breda befolkningsskikt.

Mullvaden: Detta för oss över till en annan fråga. Hur skall revolutionärer arbeta för att bekämpa denna form av repression? Vilken attityd ska de inta? Vilka grupper skall de försöka att attrahera? I vilka organisationer, i vilka skikt skall de försöka att verka mot dessa repressiva åtgärder?

EM: Det största misstag som revolutionärer kan begå när de konfronteras med den borgerliga statens repressiva åtgärder är att göra repressionen till en hederssak och att begränsa försvaret och motståndet till enbart revolutionärer – att på självförsvarsfortet sätta upp skylten ”tillträde förbjudet för den som inte är revolutionär”. Detta är självmord. Man måste utgå från de realistiska förutsättningarna och göra en realistisk, bedömning av styrkeförhållandena; revolutionärerna är starkare i Europa idag än för fem år sedan – de är inte längre några hundra eller några tusen – de är nu 10.000-tals, ja kanske 100.000-tals. Men fortfarande representerar de en mycket liten minoritet, och om denna lilla minoritet låter sig isoleras och attackeras av statsmaskineriets hela koncentrerade kraft besegras de. De kommer att krossas. Jag upprepar att detta är självmord och ett fruktansvärt misstag. Det betyder ett nederlag. Det är ett politiskt misstag – om inte ett politiskt brott av högsta dignitet – därför att det speglar en bristande förståelse för kapitalisternas målsättning. Kapitalisterna avser att använda ”salami-taktiken” mot arbetarrörelsen. De vill stegvis bryta ned självförsvarsförmågan och förmågan till motstånd – i små skivor – först koncentrerar de sig på grupperna på den yttersta vänsterkanten, de som är mest sårbara. Om de lyckas att krossa dessa fortsätter de till vänstern inom fackföreningsrörelsen, och det är mycket tydligt i t.ex. Italien, England eller Frankrike – där angreppen inte längre bara är begränsade till grupperna på den yttersta vänsterkanten; utan där angrips också breda vänsterströmningar inom fackföreningsrörelsen. Och om och när de lyckas isolera och krossa dessa vänstertendenser inom fackföreningsrörelsen kommer de sedan att attackera arbetarrörelsens breda skikt – inte nödvändigtvis med terror eller repression utan de kommer att angripas med lagstiftning och politiska medel till den punkt där de blir

oförmögna att försvara sig själva.

Om vi har dessa två utgångspunkter – repressionen som en historisk tendens och revolutionärernas självförsvar – får vi samma slutsats: det är en absolut nödvändighet att bygga bredast möjliga enhetsfront mot varje slags repression. De grundläggande principer revolutionärerna ska kämpa för idag i alla imperialistiska länder är att inte tillåta att någon av de grundläggande demokratiska rättigheterna tas ifrån någon tendens som representerar en fraktion – hur liten den än är – av arbetarrörelsen. Vi måste förstå att en eftergift i denna fråga, på denna punkt, kommer senare att vändas mot bredare skikt av arbetarklassen. Det är därför som vår försvarskampanj i Tyskland från början startades på en bred enhetsfrontsgrund där vi uppmanade alla – utan undantag – som representerar tendenser inom arbetarrörelsen, att slåss tillsammans, inte bara mot Ernest Mandels utvisning från Tyskland, utan mot förbudet mot att anställa kommunister och revolutionärer som lärare eller i annan statstjänst, mot alla sorters repressiva åtgärder och lagstiftning. Denna kampanjs framgång kommer att avgöras av förmågan att bredda denna enhetsfront. Enbart revolutionärer kan inte försvara de demokratiska rättigheterna för arbetarrörelsen. Revolutionärer som i denna kamp förmår leda in stora delar av arbetarrörelsen kan föra kampen till framgång, Och en framgångsrik kamp – oavsett dess storlek – betyder ett stort politiskt bakslag för de reaktionära och konservativa krafterna och en konsolidering av de demokratiska rättigheterna för hela arbetarrörelsen.

När jag blev bannlyst från Tyskland den 28 februari 1972 gjorde jag två förutsägelser, som olyckligtvis uppfylldes t.o.m. fortare än vad jag själv trodde. Jag sade att det var olycksbådande att Romfördragets bestämmelser som garanterar alla medborgare i de sex medlemsländer (som nu blir tio) att fritt röra sig inom EEC inte gällde för vissa revolutionärer. Jag sade då att detta kommer att användas mot utländska arbetare, det kommer att användas mot fackföreningsrörelsens officiella representanter. Då skrattade många och sade att det var överdrifter. Mindre än en månad senare utvisades från Frankrike en officiell engelsk fackföreningsdelegation inklusive socialdemokratiska ledamöter av det engelska parlamentet när de under folkomröstningen skulle till Frankrike för överläggningar med sina franska fackföreningskollegor i denna fråga. Detta pekar på att denna kamp mot repressionen inte bara tjänar små revolutionära gruppers självförsvar utan är hela arbetarrörelsens kollektiva intresse. Det andra exemplet gäller den andra förutsägelsen jag gjorde den 28 febr. Jag sade då att med samma argument som de slår ned på mig – att jag är för arbetarråd, att jag är för en socialistisk revolution – kan komma att användas mot många vänstersocialdemokrater, inklusive vänstersocialdemokrater som idag befinner sig i mycket höga positioner Västtyskland. Och knappt en månad senare, inför ett fullsatt parlament, attackerade Frans Josef Strauss, en av ledarna för den katolska oppositionens högerflygel, den socialdemokratiska undervisningsministern Peter von Oertzen från Niedersachsen. Strauss sade att man måste gå tillbaka till denna persons tidigare skrifter, och där skulle man finna att han hade skrivit sin doktorsavhandling om arbetarråden i Tyskland efter 1918 och han hade också skrivit några artiklar som hävdade att det var konstitutionellt att kämpa för arbetarråd i Tyskland och inte icke-konstitutionellt. Och det är helt klart att alla dessa attacker och angrepp måste tillbakavisas från början om man inte vill att det skapas en atmosfär där arbetarrörelsen kan skivas ner genom denna ”salami-taktik” och steg för steg drivas tillbaka och förtryckas.